

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci ukochanego męża i ojca ś. p.

Wojciecha Dembowski

w sobotę dnia 7 marca r. b. o godzinie 9 rano zostanie odprawione w kościele parafialnym Św. Zygmunta żałobne nabożeństwo.

Na smutny ten obrządek zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych zmarłego

RODZINA.

O równowagę społeczną.

Prawie codziennie powtarzana przez prasę umiarkowana zasada, że reforma rolna musi mieć stałe na oku ogólny rozwój stosunków gospodarczych i pod zadnym warunkiem nie może kolidować z faktycznym ich u nas stanem, wydaje się częstokroć już tak oklepanym frazesem, na który uwagi zwracać nie należy. Ten rzekomy zaś w oczach społeczeństwa frazes jest podstawową myślą, jaka musi być przetrzymana przez twórców wszelkich projektów o reformie rolnej. Sprawa ich stała się na nowo aktualna wobec wniesionego przez Rząd projektu ustawy. Naogół ani dyskusja, ani walka o ten projekt nie rozgorzała na tyle, aby nie można spokojnie omówić problemów z reformą rolną w ogóle związanych.

Jednym z nich jest konieczność utrzymania tej siły dowodu wsi do miasta, aby wymiana obopólna była utrzymana w równowadze bez czyniejkowej szkody. Wszelka nierównowaga wynikająca z wzajemnego bojkotu wsi lub miasta, prowadzi w prostej linii do katastrofy; przedewszystkiem bowiem powstrzymuje wymianę produktów, co doprowadza do zastój życia gospodarczego. Zamyka to wieś i miasto w obręb własnych ich potrzeb; szczególnie fatalnie odbija się to na mieście, które samo sobie nie może wystarczyć w żywności, a nie mając rynków zbytu zastanawiać musi ogniska swojej produkcji. Ale i wieś traci na zerwaniu stosunków gospodarczych z miastem. Mieliśmy i ciągle mamy tego żywe przykłady u wschodniego naszego sąsiada, który w latach najwyższego postępu techniki rolniczej posiadał (i posiada) wsi o murzyńskiej kulturze rolnej. Nie można twierdzić, aby o wiele pomysłniejszym był stan w wschodnich połaciach Polski.

Szczególnie niskim jest zrozumienie polskiego chłopca w zakresie własnej wzajemnej wymiany produktów pomiędzy wsią a miastem. Chłop wschodni w Polsce stoi jeszcze na zbyt niskim poziomie uspołecznienia, aby uważał się w pełni za członka jednego społeczeństwa, na którym leżą obowiązki. Chłop miasto uważa dotychczas za środowisko, do którego udawać się trzeba tylko w jednym celu: aby ucieść zawsze przyrzekany podatek. Poza tem innych potrzeb naogół ciemny chłop wschodnich kresów nie ufa. O tem zaś, aby w poczuciu interesu tak własnego, jak i społecznego, miał on produkować zboża, aby można je było dostarczyć jeszcze miastu — ani się śni wsi wschodniej.

Cyry mówią tu za siebie. Wschodnie województwa Polski produkują o 50 proc. mniej zboża niż województwa zachodnie, Małopolska o 20 proc. mniej, Poznańskie zaś o 50 proc. mniej niż Francja. Ilustruje to poziom społecznego uświadomienia naszego wieśniaka, który żywi wyłącznie siebie, nie myśląc o tem, że poza wsią istnieje także — miasto. Jeśli zaś zwążywszy, że ziemia wschodnich województw jest o wiele żyzniejsza, jest poprosu złotem wobec piaszków zachodnich dzielnic, to łatwo dojdziemy do wniosku, że nie trudności produ-

rowania, ale niska kultura i sobkostwo chłopca jest przyczyną tego stanu w Polsce.

I dlatego należy regulować te wyboje, jakie panują w poszczególnych ośrodkach Polski. Wszędzie należy zabezpieczyć normalny dowóz ze wsi do miast, które nie mogą zostać bez chleba przy swoim rozroście i rozbudowie przemysłu; reforma rolna, tam gdzie chłop jest ciemny, zanim zostanie on uświadomiony, ma zatrzymać w większych skupieniach tyle ziemi, ile wystarczyłaby ona na żywnienie miasta. Oczywiście, że dotyczy to przedewszystkiem Kresów wschodnich.

Równocześnie jeszcze przed reformą rolną, realizowaną w szereg kilkunastu czy kilkudziesięciu lat, musi pójść żywa i celowa propaganda kultury rolniczej; wyobraźmy bowiem sobie, co by się stało, gdyby reforma rolna, pomijając niską kulturę wsi, rozdobrała ziemię. Chłop zadowolony z podziału eksploatowałby z niej tyle, ile trzeba dla jego najbliższej rodziny

na rok — a następnie podzasiw. W mieście, wobec braku dowozu zboża i innych produktów wiejskich, rozętaloby się szybko olbrzymie rozgoryczenie, prowadzące już wprost do społecznych konfliktów. Reforma rolna, mająca na celu załagodzenie jednej z największych bolączek społecznych, jaką jest odwieczny głód ziemi, byłaby w takim wypadku zarzewiem niesychanej i nicdającej się wskłkach przewzięć burzy społecznej — tem groźniejszej, że wynikłej w centrach współczesnego życia, bo w miastach. Natomiast le bolszewizm może się już łatwo rozwinąć.

Zdaje się, że poza skrajnie radykalnymi grupami w Sejmie, zrozumienie tej rzeczywistości jest własnością wszystkich rozumnnych stronnic politycznych. Trzeba, aby się ono przyjęło i w społeczeństwie, a także, na wsi, w której interesie leży przedewszystkiem równowaga społeczna, a nie tworzenie i szukanie nowych źródeł niezadowolenia i wzburzeń. K. H.

Mocarstwowe stanowisko Polski

Państwo polskie zdobyło je własnym wysiłkiem.

Warszawa. Jedno z pism zamieszcza wywiad z bawianym obecnie w Warszawie Ulenem, naczelnym dyrektorem wielkiego domu bankowego w Nowym Jorku.

„Ani jedno państwo w Europie — powiedział m. in. p. Ulen — nie potrafiło w tak krótkim czasie dokonać stabilizacji swoich finansów i zdobyć zaufania, a co za tem idzie i kredyty zagranicznego, co Polska. Wszystkie inne państwa mogły dokonać stabilizacji przy pomocy kapitału zagranicznego. Polska zawdzięcza swemu premierowi, że po-

trafiła osiągnąć stabilizację wprawdzie wielkimi ofiarami, ale własnym wysiłkiem. Ten jeden fakt, jak również uzna nie swoich długów, zagwarantował jej kredyty zagraniczne, zwracając na nią uwagę sfer finansowych Stanów Zjednoczonych. Za dowód tego służyc może fakt, że 25,000,000 rata pożyczki została niezwykle szybko pokryta przez bank amerykański. Wszystko to razem wzięte, świadczy, że Polska idzie dużymi krokami naprzód do zajęcia pierwszorzędnego stanowiska jako mocarstwo europejskie.

Stosunek Prezydenta Rzeczypospolitej do armji

ustala Komisja wojskowa Sejmu.

Warszawa. Na posiedzeniu sejmowej komisji wojskowej obradowano w dalszym ciągu nad projektem ustawy o organizacji najwyższych władz obrony państwa. Dyskusja była bardzo ożywiona, w której zabierali głos między innymi posłowie: Maczyński (Ch. D.), Zamorski (Z. L. N.), Polakiewicz (Wyzwolenie), Rosmarin (Kolo żyd.), Lieberman (P. P. S.), i Miedziński (Wyzwolenie), a w imieniu rządu pułkownik Petrzycki i generał Zajac. Przemawiał też referent pos. Stefan Dąbrowski (Ch. N.)

Przystąpiono do dyskusji szczegółowej i uchwalono szereg artykułów.

Art. 1. przyjęto w brzmieniu następującem: „Najwyższym zwierzchnikiem sił zbrojnych państwa jest prezydent Rzeczypospolitej”. Skreślono zaś następujące słowa projektu rządowego: „Czuwa nad przygotowaniem obrony państwa i nad zapewnieniem zdolności bojowej armji”.

Art. 2. przyjęto w następującej redakcji: „Prezydent Rzeczypospolitej mianuje i zwalnia na wniosek Rady ministrów przedstawionych przez ministra spraw wojskowych: generalnego inspektora wojsk szefa sztabu generalnego, szefa administracji armji, szefa marynarki, inspektorów armji, inspektorów broni, szefa korpusu kontrolerów oraz naczelnego prokuratora

wojskowego, a na czas wojny: naczelnego wodza sił zbrojnych państwa i dowódców armji.

Na bezpośredni wniosek ministra spraw wojskowych: a) nadaje wszystkie stopnie oficerskie oraz dalsze przy awansach, b) przenosi oficerów do rezerwy i odwrotnie, c) mianuje w czasie pokoju na stanowiska dowódców dywizji, równorzędne oraz wyższe”.

W stosunku do projektu rządowego zastrzeżono w projekcie ustawy mianowanie przez prezydenta Rzeczypospolitej na wniosek Rady ministrów: szefa marynarki, inspektorów armji i broni, mianowanie zaś dowódców pułków pozostawiono ministrowi spraw wojskowych.

Art. 3. uchwalono w następującej redakcji: „Prezydent Rzeczypospolitej nadaje wszystkie odznaczenia wojskowe, a w czasie wojny ma prawo przekazać nadawanie orderów w swoim imieniu dowódcom”.

Ostateczna redakcja tego artykułu została pozostawiona jednak do uzgodnienia między referentem a przedstawicielem M. S. Wojsk.

Artykuły od 4 do 7 włącznie pozostawiono w redakcji rządowej.

Artykuł 8, dotyczący ogólnego upoważnienia ustawowego Prezydenta Rzeczypospolitej od chwili ogłoszenia mobilizacji przez cały czas trwania

BIURO MIERNICZE
GEOMETRY PRZYSIĘGŁEGO
K. Zalejskiego
Nowy-Rynek Nr. 2 dom
55. Zborowskiego.

Przyjmuje wszelkie roboty
RZADOWE I PRYWATNE.

Baczność! Jadąc z Sosnowca do Łodzi w niedzielę dnia 1 marca Kurjerem odchodzącym 10 rano, zamieniona została walizka, zawierająca bieliznę. Łaskawy posiadacz zechce zwrócić takową za zwrot swojej walizy. Łódź, Kilińskiego 30, Lejzerowicz, tel. 12-49.

wojny, wywołał obszerniejszą dyskusję na temat, czy to upoważnienie ustawowe mieści się w interpretacji artykułu 34 konstytucji o wykonaniu ustaw.

Dalszy ciąg dyskusji nad tym artykułem odbędzie się jutro.

TELEGRAMY.

Berlin w żałobie.

Berlin, (4 marca). Berlin stoi dzisiaj już pod znakiem uroczystości pogrzebów prezydenta Eberta. Wszystkie ulice, któremi będzie przechodził kondukt żałobny, są odświętnie przybrane, ze wszystkich domów powiewają flagi państwowe, kirem obite. Gmachy rządowe, jak pałac prezydenta Rzeczypospolitej, brama Brande-burska, parlament, dworzec Poczdamski i t. p. obite są niemami w zupełności czarną materją, robiąc niezwykle ponure wrażenie.

Urzędy państwowe w śróde w południe zostały na znak żałoby zamknięte.

Pogrzeb prezydenta Eberta.

Berlin. Wczoraj popołudniu odbył się z wielką uroczystością pogrzeb prezydenta republiki niemieckiej Eberta. U trumny przemówił między innymi kanclerz Luther.

Niemiecki projekt paktu gwarancyjnego.

Berlin. Tel. Comp. donosi z Londynu, że ambasador niemiecki von Hoersch w czasie swojej wizyty u Herriota, przedłożył mu następujący projekt w kwestji bezpieczeństwa, streszczający się w 2 punktach:

1) Wszystkie państwa europejskie, które są zainteresowane nad Renem, jakoteż Anglja i Belgja, gwarantują obojętne granice w Europie zach.

2) Niemcy zobowiązują się dążyć do rewizji swoich granic wschodnich tylko środkami pokojowemi, to znaczy przez bezpośrednie rokowania z zainteresowanymi stronami, albo też przez powołanie się na art. 19 statutu Ligi Narodów.

Opinia francuska o projekcie niemieckim.

Paryz. Dzisiejsza prasa paryska szeroko omawia propozycje niemieckie, dotyczące paktu gwarancyjnego. Wedle informacji zasięgniętych w tej sprawie przez dyplomatycznego redaktora Agencji Havasa, propozycje niemieckie zawierają projekt zawarcia, przez Niemcy traktatu z Polską i Czechosłowacją o obowiązkowym arbitrażu.

„Echo de Paris” nazywa projekt taki w najwyższym stopniu niepokojący. „Petit Parisen” pisze: „Aby ocenić należyte wartości propozycji niemieckiej, należy dokładnie poznać istotne zamjary Niemiec co do ich granic wschodnich”.

„Figaro”, omawiając sprawę bezpieczeństwa, pisze: „Francja przyjęła

CEMENT, GIPS, PAPA, SMOLA ŻELAZO DO ROBÓT BETONOWYCH.

„ELIBOR”

Spółka Akcyjna Handlowo-Przemysłowa Oddział w Częstochowie

Bluro i sklep I-sza Aleja Nr. 14 Składy ulica Piotrowska Nr. 2.

Telef. 75 - Bluro.

Telef. 250 - Sklep.

Kino-Teatr „NOWY” ulica Panny Marii № 43: Od piątku do niedzieli

2-GODZINNY PROGRAM! ZNAKOMITE ARCYDZIEŁO LITERATURY FRANCUSKIEJ—NA EKRANIE! 2-GODZINNY PROGRAM!

Trzej Muszkieterowie

Wielki dramat historyczno-sensacyjny w 6-ciu serjach podług rozgłośnego utworu ALEKSANDRA DUMASA (ojca) Wytwórni „Pathé-Nord Consortium” w Paryżu.

Ostatnie 2 serje V i VI wyświetlać będziemy razem.

Dokładne, nawet w drobnych szczegółach, odzwierciedlenie epoki historycznej. Dwór króla Ludwika XIII i słynnego w dziejach kardynała de Richelieu. Pełne awanturnych przygód życie sławnego kawalera d'Artagnana i muszkieterów: Athosa, Porthosa i Aramiza.

Ceny miejsc: Krzesło (wraz z podatkami magistrackimi) 1 złoty, łoża 1 złoty 50 groszy.

Początek seansów w dni powszednie o g. 5, 7.15, 9.30 w., w sobotę i niedzielę o 3 po poł. Passe partout i bilety ulgowe ważne tylko na 1-szy seans.

ANONS: W następnej zmianie „GRUŻLIKA”

Serje V i VI wyświetlać będziemy tylko 3 dni, ze względu na bezpośrednio następujące po sobie terminy najwybitniejszych szlagerów, które ukaza się na ekranie „Nowego”. „Trzej Muszkieterowie” wyświetlać będziemy nadal po zmniejszonej znacznie cenie (50 gr.) w godz. od 9 r. do 4 pp., lecz wyłącznie dla szkół, przych. w **licznych kompletach.**

Teatr „Nowości”

w CZĘSTOCHOWIE.
od piątku 6 do niedzieli 8 marca włą.
Dla młodzieży wejście dozwolone

Film pełen niebywałych przygód, sensacji i miłośności p.t.

Złoty grobowiec

W roli głównej **William Pedin** słyn. bokser amerykański.

Ceny miejsc: galeria **50 groszy**, krzesło 1 złoty, łoża 1 zł. 50 groszy.

Orkiestrk pod dyr. M. Szmulewicz.

Wejście tylko 50 groszy.

Sala ogrzana. Ostatni seans 9-30

Kino „UCIECHA”

ul. Dąbrowskiego Nr. 12.

DZIŚ i dni następných.

Początek przedstawień w niedzielę i święta o g. 3 w soboty o g. 4, w dni powszednie o g. 5 po poł.

Uwaga: Dyrekcja „Uciechy” do każdego obrazu składającego się 6-ci lub 8-miu części dodaje komedię wspaniałą, by publiczność idąc do „Uciechy” mogła się uśmieć.

Na obrazie gra świetna orkiestra pod dyr. p. MYŚLEKA.

WIELKI SZLAGIER OBECNEGO SEZONU POD TYTUŁEM Gdy Kobięcie Kochać Nie Wolno

Wstrząsający dramat salonowy w 6-ciu aktach.

W rolach głównych wszechświatowej sławy tancerka **JENNY HASSELQUIST**, **ERNEST DEOTZ** znany z obrazu „Dwa światy” i jako główny bohater obrazu cudowny 8 letni **PIOTRUS EYSOŁY**. **SPORTY ZIMOWE!** **Rzeźb dźteje się w Davos.**

NAD PROGRAM: 2 akty bezustannego śmiechu ze znanych komików FIXA i FAXA z komedii p. t. „ON SPRZEDANY”
Jakich sposobów używał Fix by zabić Faux, aby otrzymać zaniego polisę ubezpieczeniową 50,000 dolarów. Spieszcie zobaczyć Faux i jego karkotomne sztuki nad 40 piętrowym domem. Fax w tej komedii przewyższył **Harold Lloyd**.

KASZEL chrypy, duszność usuwają oryginalne „Pastylki Belgickie” (z marką koguta) a la Valda bez gumi. Sprzedają apteki i sklepy apteczne.

Ogłoszenie.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Piotrkowie, rew. I-go pow. Częstochowskiego K. PEŁKA, zam. w Częstochowie przy ul. Gen. Dąbrowskiego Nr. 6, ogłasza, że w dniu 13 marca 1925 r. od godz. 10 z rana w Częstochowie przy ul. Spadek Nr. 19 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do Borucha Radoszyckiego mianowicie: szafy, kredensów, maszyny do szycia i innych mebli ocenionych na Zł. 1180.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Piotrkowie, rew. I-go pow. Częstochowskiego K. PEŁKA, zam. w Częstochowie przy ul. Gen. Dąbrowskiego Nr. 6, ogłasza, że w dniu 16-go marca 1925 r. od godz. 10 z rana w Częstochowie, przy ul. Tartakowej 48 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do Franciszka Zdybickiego mianowicie: kredensu, szafy, kozetki, stołu, dywanów i stolików do kwiatów ocenionych na Zł. 685.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Piotrkowie, rew. I-go pow. Częstochowskiego K. PEŁKA, zam. w Częstochowie przy ul. Gen. Dąbrowskiego Nr. 6, ogłasza, że w dniu 13-go marca 1925 r. od godz. 10 z rana w Częstochowie przy ul. Waly Nr. 14 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do Szyi Kromolowskiego mianowicie: fortepianu i różnych mebli ocenionych na Zł. 1240.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Piotrkowie, rew. I-go pow. Częstochowskiego K. PEŁKA, zam. w Częstochowie przy ul. Gen. Dąbrowskiego Nr. 6, ogłasza, że w dniu 13 marca 1925 r. od godziny 10 z rana w Częstochowie przy ul. Kilińskiego Nr. 3 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do Cypriana Apanowicza mianowicie: fortepianu, kredensu, stołu, krzesel, szafek amerykańskich i biurka ocenionych na Zł. 1300.

Dnia 3 marca 1925 r.
Komornik **K. Pełka**

Redaktor i Wydawca **F. D. WILKOSZEWSKI**

OGŁOSZENIE.

Urząd Gminy Dźbów, powiatu Częstochowskiego niniejszym podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 5 marca 1925 r. o godzinie 11 rano, w kopalni Konopiska, Gminy Dźbów, odbędzie się licytacja na sprzedaż 1,000 korcy węgla, jeden wagon drzewa olszowego, 500 beczek z karbidu i jeden rezerwoar (stary) oszacowanych na sumę 3,600 Zł. na pokrycie załączonych podatków gminnych, komunalnych i skarbowych za 1924 rok. Węgiel i drzewo, jako na powtórnej licytacji mogą być sprzedane niżej sumy szacunkowej.

Wójt gminy Dźbów (—) **DUDEK.**

ZDROWY, KWITNĄCY WYGLĄD

i szybki przybytek na wadze przez używanie krzepiąco-odżywczego proszku „PLENUSAN” Najlepszy środek, wzmacniający krew, mięsny i nerwy, 1 pudełko Zł. 6, 4 pudełko Zł. 20. Szczegółowa broszura Nr. 6 bezpłatnie.

Dr. Gebhard, 2 Co., Gdańsk (Danzig), Hassau, Markt 1 B.

Zamiast TRANU

JECOROL

MAGISTRA **A. Rudowski**

Regestr. M. Z. Nr. 214.

Laboratorium chemiczne Aptaki, Warszawa, Marszałkowska 54, tel. 13-19

Sprzedat w aptekach i skl. aptecz. **Wstrzegać się naśladownictwa.**

Uwaga: wszystkie wyroby naszego laboratorium są zabezpieczone w czerwony podpis: „A. Bukowski” i inarkę ochronną: trójkąt ze statywą 0175

Powiatowa Kasa Chorych
w Częstochowie.

Nocne dyżury lekarzy chorób akuseryjnych.
6-go Marca r. d.
Dr. Nahl ul. Dąbrowskiego Nr. 3.
7-go marca r. d.
Dr. Granwald Kościuszki 17.

Nocne dyżury lekarzy chorób wewnętrznych.
6-go Marca r. d.
Dr. Finkelestein ul. Panny Marii 11.
7-go marca r. d.
Dr. Zakrzewski Wieluńska Nr. 22.

Związek Przyjaciół Drzewek
w **KRAKOWIE**
Oddział w CZĘSTOCHOWIE

Zawiadomiu iż przyjmuje zapisy na członków które uskuteczniła przez tut. oddziałku Czesław Otrębski Wieluńska Nr. 25 od godziny 15-16.

Wpisy, legitymacja, oraz opłata za 3 mies. wynosi 1 zł.
Czesław Otrębski prezes.

Każdy kulturalny człowiek czyta „Przegląd Światowy” najcenniejsze ilustrowane czasopismo w Polsce. Prenumerata kwartalna 2 zł. półroczna 4 zł. roczna (z premijami książkowymi) 8 zł. Wszelkie korespondencje i prenumeraty przysyłać pod adresem: Skrzynka pocztowa 135 Warszawa

Czytelnia Nowoczesna
(JÓZEFY HABROWSKIEJ)
Waty Nr. 20 front parter
Poleca ostatnie nowości polskie. Obszerne dzieła książkowe dla młodzieży. Wypływa zurnale mod oraz pisma tygodniowo ilustrowane.

OFIARY
Na Inwalidów
zamiast biletów na bal „Pracownicy Obw. Funduszu Bezrobocia 20 zł.

Putyrowana techniczna siła poszukująca osady w aptece lub apłeczniom składzie. Zgłosz. Adm. wloclaw. sub. „Techniczna siła”
Piękne irranki i serwetki papierowe w wielkim wyborze bywać można w sklepie **Gońca II Aleja 36.**

Zgubiono książkę Kasy Chryb wydaną na imię Marji Wroclawskiej Nr. 10163.

Student poszukuje korepetycji Udziela pomocy w zakresie 7-10 klas Wlad. II Aleja 19 Kławał.

Dwadzieścia morgów ziemi z obsie wem (sity i ps-enica) z zabudowa iami i ogrodem 9 kil. od Częstochowy sprzedam za 14 tys. zł. Przemem inna kupna Wlad. Warszawsko 83 Wywalski.

Zaraz do sprzedania siaroma, wydzierławki pole pod kartofle oraz pastwisko dla krów. Króka 21 Tokarski.

Meble wszelkiego rodzaju sprzedaw. i ku uje: szafy, bielizniarki, stoły, krzesła, biurka u mywalnie 102na, materaca, otomany, etanki, garnitury i kwiatki ul. Panny Marii 12 G-inki

Zgubiono numerowy umięjczy cztad i piasec, por-e-ny do hotelu „Warszawskiego” Pilsu-iskiego 11.

Tanio i gustownie
bilety wizytowe najnowszymi pismami wykonywa
DRUKARNIA
F. D. Wilkoszowskiego
Zamawiać można w sklepie Aleja 26 i w Drukarul Aleja Nr. 52.